

Peter V.
Brett
Tetovaný

TRIFID

Peter V. Brett
Tetovaný

Copyright © 2009 by Peter Brett
Translation © Mirka Polová, 2010
Ward symbols © Lauren K. Cannon, 2009
Cover © Larry Rostant, 2010
© TRITON, 2010

ISBN 978-80-7387-354-7

Nakladatelství Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.triton-books.cz

Peter V.
Brett
Tetovaný

Peter V.
Brett
Tetovaný

TRITON
Praha / Kroměříž

Otzimu, prapůvodnímu Tetovanému muži

Poděkování

Zvláštní poděkování všem, kdo tuto knihu cvičně četli, což byli: Dani, Myke, Amelia, Neil, Matt, Joshua, Steve, máma, táta, Trisha, Netta a Cobie. Vaše rady a podpora mi umožnily změnit zálibu v něco víc. A mým nakladatelkám Liz a Emmě, které riskly nového autora a dohnaly mne k tomu, abych překonal i své vlastní vysoké nároky. Bez vás bych to nikdy nedokázal.

Část první

TIBBETSKÁ ŘÍČKA

318–319 p. N. (po Návratu)

Kapitola 1

Následky

319 p. N.

Zaduněl velký roh.

Arlen na chvíli ustal v práci a zadíval se na levandulovou šmouhu jitrní oblohy. Ve vzduchu ještě lpěla mlha, která v sobě nesla vlhkou, nakyslou pachut', až moc dobře známou. Čekal v ranním tichu, doufal, že se mu to jen zdálo, a v útrokách se ponenáhlu rodil děs. Bylo mu jedenáct.

Přišla odmlka a pak roh zadul dvakrát rychle za sebou. Jednou dlouze a dvakrát krátce znamená jihovýchod. Podlesí. Táta má u Drvoštěpských kamarády. Za Arlenem se otevřely dveře do domu a Arlen věděl, že tam bude máma, s dlaněmi přitisknutými na ústa.

Arlen se vrátil k práci, nebylo zapotřebí mu říkat, ať si pospíší. Někteří věci mohou den dva počkat, ale dobytek se stejně musí nakrmit a krávy podojit. Nechal zvířata v chlévech, otevřel seníky, prasatům nalil pomyje a utíkal pro dízku na mléko. Máma už dřepěla pod první krávou. Popadl volnou stoličku a společně našli při práci rytmus ve zvuku mléka dopadajícího na dřevo, který vybubňoval pohřební pochod.

Když se přesouvali k další dvojici v řadě, viděl Arlen, že táta začíná zapřahat do káry jejich nejsilnějšího koně, pětiletou kaštanovou hnědku Missy. Při práci se mračil.

Co najdou tentokrát?

Zanedlouho už seděli v káře a kodrcali k malému shluku chalup u lesa. Bylo to tam nebezpečné, přes hodinu běhu k nejbližší chráněné budově, jenže stavební dříví je potřeba pořádné. Máma se za jízdy zachumlala do obnošeného šálu a pevně k sobě Arlena přitiskla.

„Já už jsem velký, mami,“ bránil se Arlen. „Nemusíš mě chovat jako malé dítě. Já se nebojím.“ Nebyla to tak úplně pravda, ale u ostatních dětí mu nijak neposlouží, jestli ho uvidí přijíždět přilepeného na mámu. Už tak se mu posmívají ažaž.

„Já se bojím,“ řekla máma. „Co když potřebuji přitulit já?“

Arlen rázem zpychl, a jak kodrcali po cestě dál, zase se k matce přivínil. Nikdy ho nedokázala ošálit, ale stejně vždycky věděla, co říct.

Dávno před tím, než dojeli do cíle, jim sloup mastného kouře řekl víc, než toužili vědět. Pálí tam mrtvé. A rozdělat ohně tak brzy, ani nepočkat na ostatní, aby se mohli společně pomodlit, znamená, že jich je hodně. Moc na to, aby se modlili za každého zvlášť, jestli s tím mají být do soumraku hotoví.

Ze statku Arlenova otce do Podlesí to bylo víc jak pět mil. Než tam dojeli, bylo uhašeno i těch posledních pár hořících chalup, i když popravdě už tam nemělo moc co hořet. Patnáct chaloupek a všechny shořely na suť a popel.

„I sáhy dříví,“ poznamenal Arlenův táta a odplivl si přes postranici na zem. Bradou ukázal na zčernalé trosky, které zbyly ze sezonního rubání. Arlen se otráveně ušklíbl při pomyslení, jak asi má rozviklaná ohrada kolem výběhu pro dobytek vydržet další rok, a okamžitě se zastyděl. Vždyť je to přece jen dřevo.

Když zastavovali, už se ke káře blížila starostka Selia, kterou Arlenova matka někdy nazývala Selií Jalovou; rázná žena, vysoká a hubená, s kůží hrubou jako podešev. Dlouhé šedé vlasy si stahovala do pevného drdolu a šál nosila jako odznak úřadu. Nestrpěla žádné hlouposti, jak Arlen nejednou zjistil z konce její hole, ale dnes ho její přítomnost uklidňovala. Stejně jako z táty i ze Selie čišelo něco, co v něm vzbuzovalo pocit bezpečí. I když Selia nikdy vlastní děti neměla, jednala s každým z Tibbetské Říčky jako rodič. Jen málo lidí se jí mohlo rovnat v moudrosti a ještě méně v tvrdohlavosti. Když to měl člověk u Selie dobré, cítil se s ní nejbezpečněji na světě.

„Dobře, že jste přišli, Jephe,“ řekla Selia Arlenovu otci. „I Silvy a malý Arlen,“ dodala a kývla jim na pozdrav. „Potřebujeme každou ruku. I chlapec může pomoci.“

Arlenův otec už slézal z káry a jenom ponuře zachrčel. „Vzal jsem sebou nářadí,“ poznamenal. „Stačí říct, kam se máme přidat.“

Arlen posbíral z káry drahocenné nářadí. Kov byl v Říčce vzácný a táta byl na své dvě lopaty, krumpáč a pilu pyšný. Dnes to všechno přijde velmi k užitku.

„Kolik jich chybí?“ zeptal se Jeph, ale nevypadalo to, že by to chtěl vědět doopravdy.

„Dvacet sedm,“ odpověděla Selia. Silvy se zajíkla a přitiskla si dlaň na ústa. Do očí jí vhrkly slzy. Jeph si znovu odplivl.

„Přežil někdo?“ zeptal se.

„Pár,“ odpověděla Selia. „Manie“ – ukázala holí na chlapce, který stál a hleděl na pohřební hranici – „utíkal potmě celou cestu až k mému domu.“

Silvy vyjekla. Utíkat takovou dálku, to ještě nikdy nikdo nepřežil. „Chrany na domě Brina Drvoštěpa vydržely skoro celou noc,“ pokračovala Selia. „Brine s rodinou všechno viděli. Pár lidí jadrcům uteklo a schovalo se u nich, jenže pak se požáry rozšířily a jim chytla střecha nad hlavou. Čekali v hořícím domě, dokud nezačaly praskat trámy, a pak, jen pár minut před úsvitem, to riskli a vyběhli ven. Brinovu manželku Meenu a jejich syna Poula jadrci zabili, ale ostatní to zvládli. Popáleniny se zahojí, i děti budou časem v pořádku, ale jinak...“

Ani to nemusela dopovědět. Ti, kteří útok démonů přežili, stejně brzy poté hledali smrt. No, ne všichni, to ne, ba dokonce ani většina, ale dost. Někteří si sami vzali život, jiní prostě tupě civěli do prázdna a odmítali jíst a pít, až uchřadli. Říkalo se, že útok člověk doopravdy nepřežije, dokud neuplyne rok a den.

„Pořád jsme se ještě asi tuctu nedopočítali,“ dodala Selia, ale s pramalou nadějí v hlase.

„Vykopeme je,“ souhlasil zachmuřeně Jeph, s pohledem upřeným na sesuté domy. Mnohé ještě doutnaly. Drvoštěpové si stavěli chalupy převážně z kamene, aby se chránili před požáry, ale dokonce i kámen hoří, když chrany selžou a na jednom místě se shromáždí dost ohnivých démonů.

Jeph se přidal k mužům, kteří s několika zdatnějšími ženami odklízeli trosky a odváželi mrtvé na pohřební hranici. Mrtvolky se samozřejmě musí spálit. Nikdo by nechtěl být pochován v zemi, z níž noc co noc povstávají démoni. Statný pastýř Harral si vykasal rukávy od hábitu a každého mrtvého zvedl na hranici sám, a zatímco nebožtíky stravovaly plameny, mumlal modlitby a kreslil do vzduchu chrany.

Silvy se přidala k ženám, které shromažďovaly menší děti a pod bdělým okem Coline Trigg, kořenářky z Řičky, ošetřovaly raněné. Ale žádné bylinky nemohly utišit bolest těch, kdo to přežili. Brine Drvoštěp, rovněž zvaný Brine Ramenáč, obr s dunivým chechotem, který vždycky Arlena vyhazoval do vzduchu, když přijeli pro dříví, teď seděl v popelu

u trosk svého domu, tupě bušil hlavou do zčernalé zdi, sám pro sebe si cosi mumlal a choulil se, jako by mu byla zima.

Arlena poslali s ostatními dětmi nosit vodu a vybírat ze sáhů dříví, co se dá zachránit. Do konce roku ještě zbývá pár teplých měsíců, ale narubat dřevo na celou zimu už nestihnou. Letos se zase bude topit trusem a doma to bude smrdět.

Arlena znovu hryzlo svědomí. On přece neleží na pohřební hranici ani se netluče do hlavy hrůzou, že o všechno přišel. Je horší osud než chalupa, kde smrdí lejna.

Jak dopoledne pomalu ubíhalo, přicházeli další a další vesničané s rodinami a veškerými zásobami, které mohli oželeť. Přicházeli z Rybářské Zátoky a Návsí, přicházeli z Náhorních Slatin i z Mokřých Blat. Přišli dokonce i někteří až z Jižní Hlásky. A Selia jednoho po druhém vítala špatnými zprávami a hnala je do práce.

S více než stovkou rukou zdvojnásobili muži svůj výkon; polovina pokračovala v kopání, ostatní se vrhli na jedinou zachrannou budovu, která v Podlesí zbyla: dům Brina Drvoštěpa. Pustili se do odklizení trosk a už tam tahali i nové kameny, a Selia mezitím odvěkla pryč Brina; nějak se jí podařilo toho vrávorajícího obra podepřít. Pár lidí vytáhlo chraničářské náčiní a zatímco děti dělaly došky na střechu, začali malovat nové chrany. Než padne tma, bude chalupa zase opravená.

Na tahání dřeva dali Arlena do dvojice s Cobiem Rybářem. Děti už nakupily slušnou hromadu, ale stejně to byl jen zlomek toho, co bylo ztraceno. Cobie byl velký, zavalitý kluk s černými kudrnami a chlupatýma rukama. Mezi ostatními dětmi byl oblíbený, ale byla to obliba na cizí účet. Jen málo dětí toužilo být vystaveno jeho urážkám a ještě méně jeho bití.

Cobie týral Arlena celé roky a ostatní děti držely s ním. Jeph měl nejsevernější statek v Říčce, daleko od Návsí, kde se děti obvykle scházely, a Arlen se většinu svého volného času potuloval po Říčce sám, takže většině dětí připadalo výhodné předhodit zlomyslnému Cobiemu jako oběť právě jeho.

Kdykoli šel Arlen na ryby nebo procházel cestou do Návsí kolem Rybářské Zátoky, tak to Cobie a jeho kamarádi nějak vyčenichali a vzdycyky na tom samém místě čekali, až se bude vracet domů. Někdy mu jen nadávali nebo do něj strkali, jindy přišel domů zakrvácený a samá modřina a máma mu vyčítala, že se pere.

Nakonec toho měl Arlen už dost. Schoval si na tom místě pořádný klacek, a když se na něj Cobie se svými kamarády zase jednou vrhl,

předstíral, že utíká, jen aby zničehonic vyčaroval svůj kyj, a jak se s ním vracel zpátky, už se rozmachoval.

Cobie to schytl první, dostal takovou ránu, že zůstal ležet v prachu, brečel a z ucha mu tekla krev. Willumovi to vyneslo zlomený prst a Gart víc jak týden kulhal. Oblibu u ostatních dětí to Arlenovi nezískalo a táta ho seřezal rákoskou, ale ti kluci už ho pak nikdy neotravovali. Dokonce i teď obcházel Cobie Arlena hezky obloukem, a i když byl mnohem větší, tak sebou při každém Arlenově nečekaném pohybu trhnul.

„Jsou tady živí!“ vykřikl najednou Bil Pekař, který stál u sesuté chalupy na kraji Podlesí. „Slyším je, jsou uvěznění ve sklepě na brambory!“

Všichni okamžitě nechali práce a utíkali k němu. Odklidit trosky by trvalo moc dlouho, a tak se muži pustili do kopání. Hřbety se ohýbaly s němou horlivostí. Brzy prorazili sklepní stěnu z boku a začali je vyta-
hovat ven, špinavé a vyděšené, ale všechny plné života. Tři ženy, šest dětí a jeden muž.

„Strýčku Cholie!“ vykřikl Arlen a v tom okamžiku už tam byla máma a objímala bratra, který vrávoral jako opilý. Arlen utíkal k nim a vcepal se mu pod druhé rameno, aby ho podepřel.

„Cholie, co tady děláš?“ vyhrkla Silvy. Cholie opouštěl svou dílnu v Návsi jen vzácně. Máma Arlenovi vyprávěla snad tisíckrát, jak společně s bratrem vedla kovárnu a Jeph začal svým koním lámat podkovy, aby měl důvod tam za ní chodit.

„Šel jsem za Annou Drvoštěpovou,“ zamumlal Cholie. Rval si vlasy, už si vytrhal celé chumáče. „Zrovna když jsme otevřeli skryš, tak prora-
zili přes chrany...“ Kolena se mu podlomila a svou váhou strhl Arlena a Silvy na zem. Klečel v prachu a plakal.

Arlen se podíval na ostatní zachráněné. Anna Drvoštěpova mezi nimi nebyla. Hrdlo se mu sevřelo, když šly kolem děti. Znal každé jedno z nich, znal jejich rodiny, věděl, jak vypadaly jejich chalupy uvnitř i zvenčí a jak se jmenovala jejich zvířata. Když šly kolem, na vteřinu se mu podívaly do očí a v tom okamžiku prožil ten útok jejich očima. Viděl sám sebe, jak ho cpou do díry v zemi, zatímco ti, kteří se tam už nevešli, se obracejí proti jadrncům a ohni. Najednou se začal dusit a nebyl schopen to zastavit, až ho nakonec Jeph praštil do zad a vzpamatoval ho.

Právě dojíždali studený oběd, když na opačné straně Říčky zaduněl roh.

„Dva za jeden den, to snad ne?“ vyjekla Silvy a přitiskla si ruku na ústa.

„Pah,“ zavrčela Selia. „V poledne? Mysli, ženská!“

„Tak co...?“

Selia si jí dál nevšímala, zvedla se a šla si pro nějaký roh, aby na signál odpověděla. Keven Blaťan měl roh po ruce, jako ostatně lidé z Mokřých Blat vždycky. Na blatech se člověk snadno ztratí a nikdo netouží bezmocně bloudit, když kolem povstávají bahenní démoni. Keven dul sled tónů, až se mu tváře nadouvaly jako žábě.

„Poslovský roh,“ sdělil Silvy Coran Blaťan, šedovousý starosta Mokřých Blat a Kevenův otec. „si viděli kouř. Keven jim povídá, co se stalo a kde šickni sme.“

„Posel na jaře?“ podivil se Arlen. „Myslel jsem, že chodí na podzim po žních. Vždyť jsme posledního úplňku teprv skončili se setím!“

„Loni zpodzimka nepřišel posel vubec,“ odtušil Coran a dírou po chybějícím zubu vyplivl zpěněnou hnědou šťávu z kořínku, který zrovna žvýkal. „Dělali sme si starosti, že se něco stalo. Mysleli sme, že nám až do příštího podzimu žádný posel sůl nepřinese. Nebo že třeba jadrnci dobyli Svobodná města a my sme zůstali sami.“

„Jadrnci Svobodná města přece nikdy dobýt nemůžou,“ namítl Arlen.

„Arlene, sklapni!“ zasyčela Silvy. „Mluví stařešina!“

„Nech ho,“ řekl Coran. „Byls někdá ve Svobodném městě, chlapče?“ zeptal se Arlena.

„Ne,“ přiznal Arlen.

„Znáš někoho, kdo byl?“

„Ne,“ přiznal opět Arlen.

„Tak co z tebe dělá takového znalce?“ zeptal se Coran. „Kromě poslů nikdo v žádnym nikdá nebyl. Jedině poslové se odváží do noci a putují tak daleko. Kdo může tvrdit, že Svobodná města nejsou jen nějaké osady jako Říčka? Dyž můžou jadrnci dostat nás, můžou dostat i je.“

„Starý Vepř je ze Svobodných měst,“ vzpomněl si Arlen. Rusco Vepř byl nejbohatší muž ve vesnici. Provozoval hokynářství, které bylo centrem veškerého obchodu v Tibbetské Říčce.

„Jo,“ řekl Coran, „a starý Vepř mi už před lety řek, že jedna cesta mu ouplně stačila. Myslel, že se za pár let vrátí, ale pak si řek, že mu to za to riziko nestojí. Takže se zeptej jeho, jestli je ve Svobodných městech bezpečněj než jinde.“

Arlenovi se tomu nechtělo věřit. Na světě přece musí být někde bezpečno. Ale hlavou mu znovu bleskla vidina sebe sama, jak ho hážou do sklepa, a on věděl, že v noci není doopravdy bezpečno nikde.

Posel dorazil za hodinu. Byl to vysoký třicátník s hnědými vlasy na ježka, krátkou hustou bradkou a rozložitými rameny. Na sobě měl brněnici, dlouhý černý plášť, silné kožené rajtky a vysoké holínky. Jel na bujně štíhlé lesklé hnědce. K sedlu měl přivázaný postroj s množstvím různých oštěpů. Blížil se k nim celý zakaboněný, ale v ramenou se držel hrdě a záda měl rovná. Pohledem přelétl sešlost a snadno našel starostku, která vstoje vydávala rozkazy. Navedl koně k ní.

Pár kroků za ním jel na těžce naložené káře tažené dvojicí tmavě hnědých mul žonglér. Strakatý kabátek, vedle sebe na kozlíku položenou loutnu. Vlasy barvy, že to Arlen ještě nikdy neviděl, jako bledá mrkev, a pleť tak světlá, jako by se jí slunce nikdy nedotklo. Hrbil se v ramenou a vypadal, že je se silami na dně.

S pravidelným každoročním poslem vždycky jezdil žonglér. Pro děti i některé dospělé byl žonglér z těch dvou ten důležitější. Kam Arlenova paměť sahala, vždycky to byl ten samý, šedovlasý, ale čiperný a rozverný. Tenhle nový byl mladší a tvářil se nevrle. Děti se k němu okamžitě rozběhly a mladý žonglér rázem ožil; rozmrzelý výraz se rozplynul tak rychle, že Arlen začal váhat, jestli se mu to nezdálo. Žonglér byl vmžiku z káry dole a k nadšení dětí rozvířil ve vzduchu barevné koule.

Ostatní včetně Arlena zapomněli na práci a sbíhali se k příchozím. Selia je zhurta zahнала, že nic takového nebude. „Den není o nic delší jen proto, že přijel posel!“ vyjela na ně. „Zpátky do práce!“

Reptali, ale všichni se vrátili ke své práci. „Ty ne, Arlene,“ zadržela ho Selia. „Ty pojď sem.“ Arlen odtrhl zrak od žongléra a došel k ní, zrovna když k ní dojel i posel.

„Selia Jalová?“ zeptal se.

„Selia úplně postačí,“ odtušila škrobeně Selia. Posel vyjeveně zamrkal a zrudl, až skvrna bledých tváří nad vousy nabrala syté červenou barvu. Seskočil z koně a hluboce se poklonil.

„Omlouvám se,“ řekl. „Nemyslel jsem to tak. Graig, váš obvyklý posel, mi sdělil, že ti tak říkají.“

„Je milé zjistit, co si o mně Graig po takových letech myslí,“ utrousila Selia, leč nijak potěšeně.

„Myslel,“ opravil ji posel. „Je mrtvý, paní.“

„Mrtvý?“ podivila se Selia a najednou posmutněla. „Byl to...?“

Posel zavrtěl hlavou. „Dostalo ho nastuzení, ne jadrnci. Já jsem Ragen, váš letošní posel, dělám to jako laskavost pro jeho vdovu. Počínaje příštím podzimem vám cech vybere nového posla.“

„Zase rok a půl do dalšího posla?“ zeptala se Selia a vyznělo to, jako by se mu chystala vynadat. „Poslední zimu jsme bez podzimní soli přečkali jen taktak,“ dodala. „Já vím, že v Milnu ji berete jako samozřejmost, ale nám se kvůli mizernému láku zkazila polovina masa a ryb. A co naše dopisy?“

„Nezlob se, paní,“ hájil se Ragen. „Vaše osady jsou hodně stranou od obvyklých cest a vysílat každý rok zvláštního posla na více než měsíční cestu je drahé. Poslovskému cechu chybí lidé, a co teprve teď, když Graig zemřel na nastuzení.“ Trpce se uchechtl a potřásl hlavou, ale neuniklo mu, že se přitom Selia zachmuřila.

„Nechtěl jsem tě urazit, paní,“ dodal rychle. „Byl to i můj přítel. Jenomže... jen nemnoho nás poslů to dopracuje ke střeše nad hlavou, posteli pod sebou a mladé ženě po boku. Víš, dřív nás obvykle dostane noc.“

„Vím,“ povzdechla si Selia. „Ty máš ženu, Ragene?“ zeptala se.

„Jo,“ odpověděl posel, „i když ji k jejímu potěšení a mému utrpení vídám méně než svou kobylu.“ Dal se do smíchu a Arlena to zmátlo, protože mu nepřípadalo nijak veselé mít ženu, které muž nechybí.

Selia to zřejmě nepostřehla. „Co kdybys ji neviděl vůbec?“ zeptala se. „Co kdyby všechno, co tě s ní spojuje, byly dopisy jednou za rok? Jak by ti bylo, kdyby ses dozvěděl, že se tvoje dopisy o půl roku zpozdí? V této vesnici žijí lidé, kteří mají ve Svobodných městech příbuzné. Odešli s tím či oním poslem a někteří jsou pryč už dvě generace. Ti lidé se už domů nevrátí, Ragene. Dopisy jsou vše, co od nich máme, a oni od nás.“

„Plně s tebou souhlasím, paní,“ pravil Ragen, „ale já o tom nerozhoduju. Vévoda...“

„Ale po návratu budeš s vévodou mluvit, že?“ zeptala se Selia.

„Budu,“ odpověděl.

„Mám ti ten vzkaz napsat?“ zeptala se Selia.

Ragen se usmál. „Myslím, že si to dokážu zapamatovat, paní.“

„Snaž se.“

Ragen se znovu uklonil, ještě hlouběji. „Omlouvám se, že přijíždím v tak pochmurný den,“ řekl a očima střelil po pohřební hranici.

„Neumíme poručit dešti, kdy má přijít, ani větru, ani zimě,“ povzdechla si Selia. „Ani jadrncům. Takže navzdory tomu musí jít život dál.“

„Život jde dál,“ souhlasil Ragen, „ovšem pokud mohu já nebo můj žonglér nějak pomoci... Mám silný hřbet a zranění po jadrncích jsem ošetřoval již mnohokrát.“

„Tvůj žonglér už pomáhá,“ odtušila Selia a kývla bradou směrem k mladíkovi, který zpíval a předváděl své kejkle. „Zabaví ty malé, dokud budou jejich rodiče pracovat. A pokud jde o tebe... Jestli se máme z této pohromy vzpamatovat, tak se příštích pár dní nezastavím. Nebudu mít čas roznášet poštu, ani číst dopisy těm, kdo se ještě číst nenaučili.“

„Můžu přečíst dopisy těm, kdo číst neumí, paní,“ nabídl se Ragen, „ale neznám vaši vesnici tak dobře, abych je mohl roznést.“

„To nebude zapotřebí,“ odpověděla Selia a popostrčila k němu Arlena. „Tady Arlen tě dovede do hokynářství v Návsí. Až budeš předávat sůl, dej Ruscovi Vepřovi i dopisy a balíčky. Když tam bude sůl, tak tam zaběhnou skoro všichni a Rusco je jeden z mála lidí ve vesnici, kteří umí číst a počítat. Ten starý vydřiduch sice bude lamentovat a bude to chtít zaplatit, ale řekni mu, že v krušných dobách se musí zapojit celá vesnice. Řekni mu, aby ty dopisy rozdal a těm, kdo neumí číst, je přečetl, jinak že příště nehnu prstem, až mu bude vesnice chtít hodit oprátku na krk.“

Ragen se na Selii pátravě zahleděl, asi se snažil zjistit, jestli nežertuje, ale její kamenný výraz nic takového nenaznačoval. Znovu se poklonil.

„Tak sebou hoďte,“ popohnala je Selia. „Mrskněte sebou, ať jste zpátky, než se tady budou lidi sbírat na noc k odchodu. Jestli ty a tvůj žonglér nechcete Ruscovi platit za nocleh, kdokoli tady vám rád nabídne svůj dům.“ Vyhnala je na cestu a obrátila se zpátky, aby vyhubovala těm, kdo přestali pracovat a hleděli na příchozí.

„To je vždycky tak... rázná?“ zeptal se Ragen Arlena, když šli k žonglérovi, který se věnoval nejmenším dětem. Zbytek byl nahnán zpátky do práce.

Arlen si odfrkl. „Měl bys ji slyšet, jak mluví se stařešiny. Máš štěstí, že jsi vyvázl se zdravou kůží, když jsi ji nazval Jalovou.“

„Graig tvrdil, že jí takhle říkají všichni,“ bránil se Ragen.

„To ano,“ souhlasil Arlen, „ale ne jí do očí, pokud nechtějí dráždit jadrnce bosou nohou. Tady každý skáče, jak Selia píská.“

Ragen se uchechl. „A přitom je to stará Dcera,“ mudroval. „U nás doma jen Matky předpokládají, že na jejich rozkaz každý vyskočí.“

„Jaký je v tom rozdíl?“ zeptal se Arlen.

Ragen pokrčil rameny. „Já vlastně nevím,“ připustil. „Tak to prostě v Milnu chodí. Lidstvo udržuje svět v chodu a Matky udržují lidstvo, takže mají hlavní slovo.“

„Tady je to jedno,“ prohlásil Arlen.

„To všude na vesnici,“ souhlasil Ragen. „Lidí není nazbyt. Ve Svoobodných městech je to jiné. Ale kromě Milnu vlastně nedávají ženám velké slovo vůbec nikde jinde.“

„To zní zrovna tak hloupě,“ zamumlal Arlen.

„To jo,“ souhlasil Ragen.

Posel se zastavil a podal Arlenovi otěže svého oře. „Počkej tady chvíli,“ požádal ho a zamířil k žonglérovi. Poodešli stranou, aby si pohovořili, a Arlen viděl, jak se žonglérův výraz opět mění. Nejdřív vzteklý, pak nedůtklivý a nakonec odevzdaný; marně se snažil vzepřít Ragenovi, který celou dobu zachovával kamennou tvář.

Aniž posel spustil z žongléra zlostný pohled, mávl na Arlena, aby k nim přivedl koně.

„... fuk, jak jsi unavený,“ syčel Ragen, „ti lidé tady dělají strašnou práci, a jestli ty budeš muset celé odpoledne tancovat a žonglovat, abys zabavil děti, než budou dospělí hotoví, tak na tom pořád budeš zatraceně líp! A teď zase nasad' veselý obličej a jdi na to!“ Vytrhl Arlenovi otěže a hodil je žonglérovi.

Než si mladý žonglér Arlena všiml, stihl si ho Arlen dobře prohlédnout a viděl výraz plný nevole a strachu. Ale jakmile žonglér zaznamenal, že ho někdo pozoruje, tvář se mu zčeřila a vzápětí z něj byl zase ten čiperný, veselý chlapík, který tančí dětem.

Ragen odvedl Arlena ke káře a oba si na ni vylezli. Ragen práskl otěžemi a obrátil zpátky na prašnou pěšinu, která vedla na hlavní cestu.

„O čem jste se to hádali?“ zeptal se Arlen do kodrcání káry.

Posel na něj chvíli hleděl, pak pokrčil rameny. „Keerin je poprvé tak daleko z města,“ řekl. „Když nás byla celá skupina a on měl krytý povoz na spaní, tak byl statečný ažaž, ale co jsme se odpojili a nechali zbytek karavany v Angiers, nezvládá to ani zdaleka tak dobře. Je z jadrnců strachy bez sebe, proto je z něj mizerný společník.“

„To by do něj jeden neřekl,“ poznamenal Arlen a ohlédl se dozadu na žongléra, který zrovna metal salta.

„Žongléři mají své komediantské figle,“ sdělil mu Ragen. „Dokážou tak přesvědčivě předstírat, že jsou něco, co nejsou, až o tom na chvíli přesvědčí dokonce i sami sebe. Keerin předstíral, že je statečný. Dělal cechovní zkoušky na cestování a prošel, jenže dokud si to někdo nevy-

zkouší doopravdy, nikdy nevíš, jak se bude držet po dvou týdnech na pusté cestě.“

„A jak vůbec dokážete přečkat noci venku na cestách?“ zeptal se Arlen. „Táta říká, že kreslit chrany do hlíny znamená koledovat si o problémy.“

„Tvůj táta má pravdu,“ přisvědčil Ragen. „Podívej se do té přihrádky, co máš u nohou.“

Arlen se tam podíval a vytáhl velký pytel z měkké kůže. Uvnitř byl provaz s uzly a na něm navlečené lakované dřevěné destičky větší než jeho dlaň. Vytřeštil oči, když uviděl, že na nich jsou vyřezané a namalované chrany.

Arlen to okamžitě poznal: cestovní chranový kruh, tak velký, aby se jím dala obehnat kára a ještě něco víc. „Něco takového jsem ještě nikdy neviděl,“ vyhrkl.

„Není nijak snadné ho vyrobit,“ poučoval ho posel. „Většina poslů se tomuto umění učí celá učednická léta. Tyto chrany nerozmaže vítr ani déšť. Ale ani tak to není to samé, jako za chráněnými zdmi a dveřmi. Už jsi někdy stál tváří v tvář jadrnci, chlapče?“ zeptal se, obrátil se a stroze se na Arlena zadíval. „Už jsi někdy zažil, jak se po tobě rozmachuje a ty nemáš kam utéct a nemáš na obranu nic vyjma magie, kterou nevidíš?“ Potřásl hlavou. „Možná jsem na Keerina moc přísný. Zkoušku zvládl dobře. Trochu řval, ale to se dalo čekat. Jenže ono je to noc co noc jiné. Někdo za to zaplatí; vždycky se může stát, že na chranu dopadne nějaký zbloudilý list, a pak...“ Najednou zasyčel a prsty zařatými jako pařáty máchl po Arlenovi a rozesmál se, když chlapec nadskočil.

Arlen přejížděl palcem po každé jedné hladké, lakované chraně a vnímal jejich sílu. Na každé stopě lana byla jedna malá destička, víceméně jako u každého chraničení. Napočítal jich více než čtyřicet. „Nemůžou do tak velkého kruhu vletět větrní démoni?“ zeptal se. „Na polích staví táta kůly, aby tam nemohli přistát.“

Muž se na něj maličko překvapeně podíval. „Tvůj táta pravděpodobně jen marní čas,“ poznamenal. „Větrní démoni jsou sice zdatní letci, ale aby vzlétli, tak potřebují místo, kde se můžou rozběhnout, nebo něco, na co můžou vylézt a skočit. Na poli nic moc takového není, takže se jim tam ani nechce přistávat, ledaže by viděli něco tak lákavého, že by nemohli odolat, jako třeba nějakého malého vzpurného chlapce, který natruc spí v obilí.“ Podíval se na Arlena stejným způsobem, jako se na něj díval Jeph, když ho varoval, že jadrnci jsou vážná věc. Jako by to Arlen sám nevěděl.

„Kromě toho se větrní démoni můžou otáčet jen širokým obloukem,“ pokračoval Ragen, „a navíc má většina z nich rozpětí křídel větší, než je tento kruh. Je sice možné, že by se nějaký dokázal dostat dovnitř, ale já jsem nic takového ještě nikdy nezažil. A i kdyby se dostal, tak...“ ukázal na dlouhé, silné kopí, které měl položené vedle sebe.

„Ty dokážeš zabít jadrnce kopím?“ užasl Arlen.

„Pravděpodobně ne,“ odpověděl Ragen, „ale slyšel jsem, že se dají omráčit připíchnutím na chrany.“ Uchechl se. „Doufám, že si to nikdy nebudu muset ověřovat.“

Arlen na něj vyjeveně zíral.

Ragen se na něj podíval a najednou byl vážný. „Poslovství je nebezpečná práce, chlapče,“ dodal.

Arlen na něj dlouho upřeně hleděl. „Stálo by za to vidět Svobodná města,“ povzdechl si nakonec. „Řekni mi popravdě, jaké je hradiště Miln?“

„Je to to nejbohatší a nejkrásnější město na světě,“ odpověděl Ragen, vyhrnul si drátěný rukáv a ukázal Arlenovi obrázek města uhnížděného mezi dvěma horami, který měl vytetovaný na předloktí. „Vévodské doly skýtají hojnost soli, kovonosné rudy a uhlí. Hradby a střechy jsou tak dobře chráněné, že domovní chrany zažijí útoky jen vzácně. A když na hradby svítí slunce, tak zahanbují i samotné hory.“

„Já jsem ještě nikdy žádnou horu neviděl,“ posteskl si Arlen a prstem přešel po tetování. „Táta říká, že jsou to jen velké kopce.“

„Vidíš ten kopec?“ zeptal se Ragen a ukázal na sever od cesty.

Arlen přikývl. „Náhorní Slatiny. Odtamtud shora se dá vidět celá Říčka.“

Ragen přikývl. „Víš, co to znamená ‚sto‘, Arlene?“ zeptal se.

Arlen znovu přikývl. „Deset párů rukou.“

„No, tak dokonce i jen malá hora je větší než stovka vašich Náhorních Slatin naskládaných na sebe, a hory v Milnu nejsou malé.“

Arlen kulil oči, jak se snažil vstřebat takovou výšku. „Ty se musí dotýkat oblohy,“ usoudil.

„Některé se tyčí dokonce až nad mraky,“ chlubil se Ragen. „Z vršku se můžeš dívat na mraky shora.“

„To bych chtěl někdy vidět,“ zatoužil Arlen.

„Až budeš velký, tak můžeš vstoupit do poslovského cechu,“ řekl mu Ragen.

Arlen zavrtěl hlavou. „Táta říká, že lidé, kteří utíkají, jsou zběhové. A vždycky si odplivne, když to říká.“

„Tvůj táta neví, o čem mluví,“ prohlásil Ragen. „A pliváním se na tom nic nezmění. Bez posluh by vzala za své i Svobodná města.“

„Myslel jsem si, že ve Svobodných městech je bezpečno,“ namítl Arlen.

„Nikde není bezpečno, Arlene. Ne doopravdy. V Milnu žije víc lidí, takže dokáže unést smrt snáze než vesnice jako Tibbetská Říčka, ale stejně si tam jadrci každý rok vybírají svou daň.“

„Kolik je v Milnu lidí?“ zeptal se Arlen. „V Tibbetské Říčce je nás devět set a Slunečná Pastvina nahoře je prý skoro taky tak velká.“

„V Milnu máme přes třicet tisíc lidí,“ sdělil mu hrdě Ragen.

Arlen se na něj zmateně podíval.

„Tisíc je deset stovek,“ upřesnil posel.

Arlen chvíli přemýšlel, pak zavrtěl hlavou. „Na světě není tolik lidí,“ prohlásil.

„Ale je, a mnohem víc,“ nedal se Ragen. „Tam venku je celý širý svět, pro ty, kdo jsou ochotní čelit tmě.“

Arlen neodpověděl a nějaký čas jeli mlčky.

Trvalo asi hodinu a půl, než se kára dokodrcala do Návsí. Návsí, centrum Říčky, se skládalo z několika tuctů chráněných dřevěných chalup lidí, jež řemeslo nenutilo pracovat na obilných či rýžových polích, rybařit ani rubat dříví. Právě tady mohl člověk najít krejčího, pekaře, kováře, bednáře a další.

Uprostřed byla náves, kde se lidé scházeli, a na ní největší dům v Říčce, hokynářství. Vepředu mělo obrovský otevřený šenk se stoly a výčepním pultem, vzadu ještě větší sklad a dole sklep plný téměř všeho, co mělo v Říčce nějakou cenu.

Kuchyni vedly Vepřovy dcery Dasy a Catrin. Za dva body se dalo koupit jídla, že se člověk přecpal k prasknutí, ale Silvy i tak nadávala starému Vepřovi do šizuňků, protože za dva body se dalo koupit dost zrní na celý týden. Ale stejně to spousta svobodných mužů zaplatila, a nebylo to jen kvůli jídlu. Dasy byla srdečná a Catrin kyprá a strýček Cholie říkal, že ti, kteří se s nimi ožení, budou nadosmrti zajištěni.

Všichni v Říčce nosili k Vepřovi své zboží, ať už to bylo obilí či kukuřice, maso nebo kožešiny, hrnčířské výrobky či látky, nábytek nebo nářadí. Vepř to převzal, spočítal a přidělil zákazníkovi body, aby si mohl v hokynářství nakoupit jiné věci.

Jenže to vypadalo, že všechno vždycky nějak stojí mnohem víc, než za to Vepř zaplatil. Arlen uměl počítat natolik, aby to poznal. Při prodeji došlo i k několika proslulým hádkám, ale ceny stanovoval Vepř a obvykle si prosadil svou. Stejně jako Vepře všichni nenáviděli, tak ho zároveň potřebovali, a když šel kolem, mnohem spíš mu oprášili kabát a otevřeli dveře, než aby si odplivovali.

Všichni ostatní v Říčce museli pracovat od slunka do slunka, aby si jen taktak vydobyli všechno, co potřebovali, ale Vepř a jeho dcery měli pořád tlusté tváře, kulatá břicha a čisté nové šaty. To Arlen se musel vždycky zachumlat do hadrů, když mu máma vzala šaty na praní.

Ragen s Arlenem uvázali muly před hokynářstvím a šli dovnitř. V šenku nikdo. Obvykle tam lákavě voněla slanina, ale dnes se z kuchyně žádná vůně nelinula.

Arlen rychle posla předběhl, aby byl u výčepního pultu první. Rusco tam měl malý bronzový zvonek, který si s sebou přinesl ze Svobodných měst, a Arlen ten zvonek miloval. Praštil do něj rukou, zvonek průzračně zacinkal a Arlen se nadšeně zazubil.

Vzadu něco bouchlo, závěsy za výčepem se rozhrnuly a vstoupil Rusco. Byl to urostlý chlap, i teď, v šedesáti, silný a rovný, ale kolem pasu visely měkké, odulé faldy a kovově šedé vlasy už z vráscitého čela ustupovaly. Na sobě měl lehké kalhoty, kožené trepky a čistou bílou bavlněnou košili, s rukávy vykasanými do půlky masitých předloktí. Bílá zástěra byla jako vždy bez poskvrnky.

„Arlen Sedlák,“ uvítal chlapce se shovívavým úsměvem, když ho uviděl. „Přišel sis jen hrát se zvonkem, nebo jdeš obchodně?“

„Obchodně jdu já,“ ozval se Ragen a přistoupil blíž. „Rusco Vepř?“

„Rusco postačí,“ odtušil hokynář. „Venkované pořád házejí tím ‚Vepřem‘, i když ne přímo mně do očí. Nemůžou vystát, že se někomu daří.“

„To už je podruhé,“ zamumlal Ragen.

„Prosím?“ opáčil Rusco.

„Podruhé, co mne Graigův cestovní deník svedl na scestí,“ povzdechl si Ragen. „Dnes dopoledne jsem Selii do očí nazval Jalovou.“

„Cha!“ zahýkal Rusco. „Opravdu? Jestli něco stojí za skleničku na účet podniku, tak tohle. Jakže jsi říkal, že se jmenuješ?“

„Ragen,“ odvětil posel, shodil těžkou mošnu a posadil se k pultu. Rusco narazil soudek a sundal z háku dřevěný korbek.

Temně zlaté, kalné pivo napěnilo na korbelu bílou čepici. Rusco načepoval jeden Ragenovi a druhý sobě. Pak střelil pohledem po Arlenovi a načepoval malý pohárek. „Vezmi si to ke stolu a nech dospělé, ať si

v klidu pohovoří u výčepu,“ nařídil mu. „A jestlis pobral rozum, tak nebudeš mámě vykládat, že jsem ti nalil.“

Arlen se rozzářil a utekl se svou kořistí dřív, než si to Rusco rozmyslí. Pivo ochutnával o svátcích z tátova korbele, ale vlastní pohár ještě nikdy neměl.

„Pomalů jsem si začínal dělat starosti, že už nikdy nikdo nepřijde,“ slyšel Rusca říkat Ragenovi.

„Graig loni na podzim nastydl, těsně před tím, než měl vyrazit,“ sdělil mu Ragen a zhluboka se napil. „Jeho kořenářka mu řekla, ať cestu odloží, dokud mu nebude líp, ale pak přišla zima a jemu bylo hůř a hůř. Nakonec mě požádal, abych převzal jeho trasu, dokud si cech nenajde někoho jiného. A já jsem beztak musel doprovodit do Angiers solnou karavanu, a tak jsem vzal jednu káru navíc a zajel sem, než to otočím zpátky na sever.“

Rusco mu vzal korbel a znovu ho naplnil. „Na Graiga,“ prohlásil, „skvělého posla a mazaného kšeftovníka.“ Ragen přikývl, muži si ťukli a napili se.

„Ještě jedno?“ zeptal se Rusco, když Ragen praštil korbelem zpátky na pult.

„Graig psal ve svém deníku, že i ty jsi mazaný obchodník,“ podotkl Ragen, „a že se mě nejdřív pokusíš opít.“

Rusco se uchechtl a znovu korbel naplnil. „Po kšeftu už na účet podniku čepovat nemusím,“ utrousil lakonicky a podal Ragenovi pivo s čerstvou čepicí.

„Ale musíš, jestli chceš, aby se tvoje pošta dostala do Milnu,“ ušklíbl se Ragen a přijal korbel.

„Tak koukám, že budeš stejně tvrdý oříšek, jako byl Graig,“ zamručel Rusco a načepoval si pro sebe. „Takhle,“ pravil, když pěna přetekla, „můžeme aspoň oba smlouvat opilí.“ Rozesmáli se a znovu si ťukli.

„Co nového ve Svobodných městech?“ zeptal se Rusco. „Krasijci pořád odhodlaní se sami zničit?“

Ragen pokrčil rameny. „Podle všeho ano. Do Krasie jsem přestal jezdit před pár lety, když jsem se oženil. Příliš daleko a příliš nebezpečné.“

„Takže to, že schovávají ženy pod dekami, s tím nemá nic společného?“ zažertoval Rusco.

Ragen se rozesmál. „Jakáž pomoc,“ povzdechl si, „ale hlavně šlo o to, že podle nich jsou všichni Severané, dokonce i poslové, zbabělci, protože netrávíme noci ve snaze nechat se pohltnout Jádrem.“

„Možná by nebyli tak bojechtiví, kdyby se víc dívali na své ženy,“ mudroval Rusco. „A co Angiers a Miln? Pořád se vévodové hašteří?“

„Jako vždy,“ odpověděl Ragen. „Euchor potřebuje angierské dřevo, aby měl čím topit ve svých hutích, a obilí, aby měl čím krmit svůj lid. Rhinebeck potřebuje milnské kovy a sůl. Musí spolu obchodovat, aby přežili, ale místo aby si to navzájem usnadnili, tak se celou dobu snaží jeden druhého napálit, třeba když díky jadrncům přijdou na cestě o náklad. Loni v létě napadli démoni karavanu s ocelí a solí. Poháněče zabil, ale většinu nákladu nechali být. Rhinebeck ho dostal, ale odmítl ho zaplatit, že prý má právo na nálezné.“

„To musel vévoda Euchor pěkně zuřit,“ poznamenal Rusco.

„Byl sinalý vzteky,“ potvrdil mu Ragen. „A zrovna já jsem mu tu zprávu musel přinést. Zbrunátněl a přísahal, že Angiers neuvidí ani unci soli, dokud Rhinebeck nezaplatí.“

„Zaplatil Rhinebeck?“ zajímal se Rusco a zvědavě se k Ragenovi naklonil.

Ragen zavrtěl hlavou. „Pár měsíců se snažili jeden druhého vyhledovět, a pak zaplatil kupecký cech, aby dostal své zboží dřív, než přijde zima a všechno shnije ve skladištích. Rhinebeck na ně teď má vztek, že Euchorovi ustoupili, ale co, prestiž si zachránil a obchod se zase rozhýbal, což je to jediné, na čem všem ostatním kromě těch dvou mizerů záleží.“

„I takhle daleko je moudré dávat si pozor, jak o vévodech mluvíš,“ varoval ho Rusco.

„Kdo by jim to řekl?“ opáčil Ragen. „Ty? Ten chlapec?“ ukázal na Arlena. Oba muži se rozesmáli.

„A teď musím přinést Euchorovi zprávu o Říčním Mostu, čímž se to všechno ještě zhorší,“ posteskl si Ragen.

„To je ta víska na milnských hranicích,“ vzpomněl si Rusco, „ani ne den od Angiers. Mám tam styky.“

„Už ne, už nemáš,“ odvětil významně Ragen a oba na chvíli ztichli.

„Dost špatných zpráv,“ prohlásil nakonec Ragen a zvedl na pult těžkou mošnu. Rusco ji nedůvěřivě pozoroval.

„To nevypadá na sůl,“ podotkl, „a pochybuji, že já mám tolik pošty.“

„Ty máš šest dopisů a celý tucet balíků,“ sdělil mu Ragen a podal mu složený list papíru. „Tady je to všechno sepsané, včetně všech ostatních dopisů v mošně a balíků na káře, které se musí předat. Kopii seznamu jsem dal Selii,“ dodal výstražně.

„A co já s tím seznamem a tvou poštovní mošnou?“ opáčil Rusco.

„Starostka má plné ruce práce a nebude schopná poštu předat ani přečíst dopisy těm, kdo číst neumějí. Pověřila tím tebe.“

„A copak mi vynahradí hodiny práce strávené čtením dopisů vesničanům?“ otázal Rusco.

„Uspokojení z dobrého skutku pro své sousedy?“ zkusil to Ragen.

Rusco si odfrkl. „Já jsem si nepřišel do Tibbetské Řičky hledat přátele,“ zavrčel. „Já jsem obchodník a dělám toho pro tuhle vesnici hodně i tak.“

„Opravdu?“ opáčil Ragen.

„To teda sakra jo,“ odsekl Rusco. „Než jsem sem přišel, tak tady provozovali jen *výměnný* obchod.“ Vyslovil to jako nadávku a odplivl si na podlahu. „Sklidili plody své dřiny a každého sedmeku se sešli na návsi a hádali se, kolik fazolí je za palici kukuřice nebo kolik rýže musíš dát bednáři, aby ti udělal sud, kam si budeš svou rýží dávat. A když jsi nedostal, cos potřeboval, onoho sedmeku, musel jsi čekat na příští nebo chodit ode dveří ke dveřím. Teď může každý přijít sem, kdy se mu zachce, kdykoli od slunka východu do slunka západu, směňovat za body a za ně si vzít cokoli jiného, co potřebuje.“

„Spasitel města,“ utrousil jízlivě Ragen. „A ty z toho nic nemáš?“

„Nic než přiměřený zisk,“ ušklíbl se Rusco.

„A jakpak často se tě vesničané snaží oběsit za šizení?“ zeptal se Ragen.

Rusco přimhouřil oči. „Až moc často na to, že polovina se nedopočítá dál než za prsty na ruku a druhá k tomu dokáže přidat jen prsty na nohou,“ odtušil.

„Selia řekla, že příště tě v tom nechá samotného...“ Ragenův přátelský tón najednou zdrsněl, „...pokud teď také nepřiložíš ruku k dílu. Na druhém konci vesnice je spousta lidí, kteří prožívají mnohem horší muka než muset číst poštu.“

Rusco se zamračil, ale vzal si seznam a odnesl si těžkou mošnu do skladu.

„Jak je to vlastně zlé?“ zeptal se, když se vrátil.

„Zlé,“ odpověděl Ragen. „Zatím dvacet sedm a pár lidí se ještě pohřešuje.“

„Stvořiteli,“ zaklel Rusco a nakreslil před sebe do vzduchu chranu. „Myslel jsem přinejhorším tak jedna rodina.“

„Kéž by,“ odvětil Ragen.

Oba se na chvíli odmlčeli, jak se sluší a patří, pak oba naráz vzhledli a podívali se na sebe.

„Máš letošní sůl?“ zeptal se Rusco.

„Máš vévodskou rýži?“ opáčil Ragen.

„Schovávám ji celou zimu, hodně ses opozdil,“ utrousil Rusco.

Ragen přimhouřil oči.

„Eh, je pořád dobrá!“ vyhrkl Rusco a rychle vztáhl dlaně, jako by se hájil. „Skladuji ji uzavřenou a v suchu a v mém sklepe žádná havěť není!“

„Budu se muset přesvědčit, to snad chápeš,“ poznamenal Ragen.

„Jistě, jistě,“ zvolal Rusco. „Arlene, přines tamhle tu lampu!“ nařídil chlapi a ukázal mu do kouta šenku.

Arlen utíkal k lucerně, popadl křesadlo, zapálil knot a nábožně ji zavřel. Ještě nikdy mu nebylo svěřeno do rukou sklo. Bylo studenější, než si představoval, ale jakmile ho olízl plamen, rychle se zahřívalo.

„Poneseš nám ji dolů do sklepa,“ nařídil mu Rusco. Arlen se snažil krotit vzrušení. Vždycky se toužil podívat za výčepní pult. Říkalo se, že i kdyby všichni z Říčky natahali svůj majetek na jednu hromadu, nemohla by soupeřit se zázraky z Vepřova sklepa.

Viděl, jak Rusco bere za kruh na podlaze a otevírá široké padací dveře, a rychle se protlačil dopředu ze strachu, aby si to starý Vepř nerozmyslel. Sestupoval po vrzajících schodech dolů a zvedal lucernu, aby osvětlil cestu. Světlo přitom dopadalo na vyrovnané šiky beden a sudů, naskládaných od podlahy až ke stropu, které se táhly dál a dál až někam, kam už světlo nedopadalo. Podlaha byla dřevěná, aby jadrnci nemohli povstat z Jádra přímo do sklepa, ale i přesto byly do polic na stěnách ještě vyřezané chrany. Starý Vepř byl na své bohatství opatrný.

Kupec je vedl uličkami až k zapečetěným sudům úplně vzadu. „Vypadají neporušeně,“ poznamenal Ragen, když prozkoumal dřevo. Chvilí dumal, pak si namátkou vybral. „Tamten,“ řekl a ukázal na jeden sud.

Rusco zamručel a vyvlekl požadovaný sud ven. Někteří lidé považovali jeho práci za lehkou, ale svaly měl tvrdé a silné jako kdokoli, kdo se oháněl sekerou nebo kosou. Zlomil pečeť, vyrazil víko od sudu a do mělké misky nabral Ragenovi rýži, aby si ji mohl prohlédnout.

„Dobrá blaťanská rýže,“ sdělil poslovi, „a nikde žádní moli a ani stopy po práchnivění. Ta vynese v Milnu hodně, zejména po takové době.“ Ragen zamručel a přikývl, takže sud byl zase zapečetěn a vrátili se nahoru.

Nějaký čas se dohadovali, kolik sudů rýže je za ty těžké pytle soli na káře. Nakonec se netvářil spokojeně ani jeden, ale potřásli si rukama, že je ujednáno.

Rusco zavolał své dcery a všichni šli ven ke káře vykládat sůl. Arlen se pokusil jeden pytel zvednout, ale byl strašlivě těžký. Zavrávorál, upadl a upustil ho.

„Dávej pozor!“ vynadala mu Dasy a vlepila mu pohlavek.

„Když to neuzvedneš, tak jdi držet dveře!“ vyjela na něj Catrin. Sama už měla jeden pytel přes rameno a druhý pod svalnatou paží. Arlen se vyhrabal na nohy a utíkal podržet jí vstupní dveře.

„Doběhni pro Ferda Mlynáře a řekni mu, že mu zaplatíme pět... to bude dělat čtyři body za každý pytel, který semele,“ nařídil Rusco Arlenovi. V Říčce tak či onak pro Vepře pracovali skoro všichni, ale nejvíc ze všech Návesní. „Pět, jestli ji napěchuje do sudů s rýží, aby zůstala suchá.“

„Ferd je pryč, v Podlesí,“ řekl Arlen. „Tam jsou skoro všichni.“

Rusco zabrblal, ale neodpověděl. Brzy byla kára prázdná, až na těch pár beden a pytlů, ve kterých nebyla sůl. Ruscovy dcery po nich lačně pokukovaly, ale nic neříkaly.

„Večer vynosíme rýži ze sklepa a necháme ti ji vzadu ve skladu, dokud se nebudeš chystat zpátky do Milnu,“ poznamenal Rusco, když odtáhli dovnitř poslední pytel.

„Díky,“ odvětil Ragen.

„Takže vévodské obchody máme vyřízené, že?“ zazubil se Rusco a očima významně střelil po zbývajících věcech na káře.

„Vévodské obchody ano,“ odušil Ragen a taky se zazubil. Arlen zadoufal, že jestli budou smlouvat, dají mu ještě jedno pivo. Točila se mu po něm hlava, jako kdyby nastydl, ale bez kašle a kýčání a bolestí. Ten pocit se mu líbil a chtěl si to vyzkoušet znovu.

Pomohl odnosit zbývajcí věci do šenku a Catrin přinesla táč obložených chlebů se spoustou masa. Arlen dostal druhý pohár piva, aby to spláchl, a starý Vepř mu řekl, že mu může zapsat do knihy za dnešní práci dva body. „Rodičům to neřeknu,“ dodal Vepř, „ale jestli je utratíš za pivo a oni tě při tom nachytají, tak si odpracuješ všechno trápení, které mi tvá máma způsobí.“ Arlen dychtivě přikývl. Ještě nikdy neměl vlastní body, které by mohl v krámě utratit.

Po jídle šli Rusco s Ragenem k výčepnímu pultu a otevřeli ty druhé bedny, které posel přivezl. Arlenovi zářily oči nad každým pokladem, který se tu předkládal. Byly tam štučky látky jemnější, než kdy viděl, kovové náradí, špendlíky a jehlice, hrncířské zboží a cizokrajné koření. Bylo tam dokonce i pár pohárů z třpytivého, jiskřivého skla.

Na Vepře to zjevně takový dojem neudělalo. „To Graig přivezl loni lepší zboží,“ poznamenal. „Dám ti za to všechno... sto bodů.“ Arlenovi poklesla čelist. Sto bodů! Za to by mohl Ragen mít polovinu Říčky.

Ale Ragen na takovou nabídku nedbal. Oči mu ztvrdly, praštil pěsti do stolu, až to zadunělo a Dasy s Catrin vzhledly od úklidu.

„Do Jádra s tvými dobropisy!“ zahřměl. „Já nejsem žádný venkovský krupan, a jestli nechceš, aby se cech dozvěděl, jaký jsi šejdíř, tak si mě s nikým takovým nepleť.“

„Nic ve zlém!“ rozchechtal se Rusco a svým typickým stylem smířlivě třepetal rukama ve vzduchu. „Zkusit jsem to musel, chápeš. Mají tam nahoře v Milnu pořád tak rádi zlato?“ zeptal se s lišáckým úsměvem.

„Stejně jako všude jinde,“ odtušil Ragen. Pořád se kabonil, ale vztek z jeho hlasu už vyprchal.

„Tady v tomhle zapadákově ne,“ poznamenal Rusco a zašel zpátky za závěs. Poslouchali, jak tam vzadu štrachá a nahlas, aby ho slyšeli, říká: „Tady v tomhle zapadákově, co se nedá sníst, obléct nebo použít na kreslení chran či obdělávání pole, to nemá skoro žádnou cenu.“ Za chvíli se vrátil s velkým plátěným pytlem a položil ho na pult, jen to zacinkalo.

„Tady lidi zapomněli, že světem hýbe zlato,“ dodal, sáhl do pytle, vytáhl dvě těžké žluté mince a zamával jimi Ragenovi před obličejem. „Tohle používaly Mlynářovic děcka místo hracích kamenů! Hrací kameny! Řekl jsem jim, že jim za to zlato dám celou vyřezávanou dřevěnou hru, co mám vzadu; mysleli si, jak na ně nejsem hodný! Ferd mi dokonce přišel druhý den poděkovat!“ Zaburácel smíchy. Arlen měl pocit, že by ho ten smích měl urazit, i když přesně nevěděl proč. Hrál tu Mlynářovic hru mnohokrát a připadala mu cennější než dvě kovová kolečka, i kdyby se leskla sebevíc.

„Přinesl jsem toho o hodně víc než za dvě slunce,“ poznamenal Ragen, ukázal bradou na mince a pak se podíval na pytel.

Rusco se usmál. „Neměj obavy,“ odvětil a rozvázal pytel úplně. Zatímco pytel na pultě splaskával, ven se sypaly další zářivé mince spolu s řetízky, prsteny a šňůrkami blýskavých kamínek. Je to všechno moc hezké, usoudil Arlen, ale stejně ho překvapilo, jak Ragen valí oči a jak se mu lačně lesknou.

Znovu smlouvali, Ragen zvedal kameny ke světlu a kousal do mincí, Rusco mnul v prstech látku a ochutnával koření. Arlenovi se z piva točila hlava a všechno se mu slévalo do rozmazané šmouhy. Od Catrin za výčepem chodil mužům korbel za korbelem, ale ti dva nejevili žádné známky, že by to na ně mělo takový vliv jako na něj.

„Dvě stě dvacet zlatých sluncí, dva stříbrné měsíce, navlečenou šňůrkou a ty tři stříbrné prsteny,“ prohlásil nakonec Rusco. „Ani o měděné světélko víc.“

„Žádný div, že pracuješ v takovém zapadákově,“ poznamenal Ragen. „Z města tě určitě vyhnali za šizení.“

„Urážky ti víc zlata nevynesou,“ odvětil sebevědomě Vepř, přesvědčený, že má navrch.

„Tentokrát mi to nevynese nic,“ odtušil Ragen. „Po odečtení cestovních nákladů půjde všechno do posledního světélka Graigově vdově.“

„Ach, Jenya,“ posteskl si Rusco. „Některým lidem v Milnu, kteří neuměli psát, psávala dopisy, mezi jinými i mému slabomyslnému synovci. Co s ní bude?“

Ragen potřásl hlavou. „Cech jí nevyplatil žádné úmrtné, protože Graig zemřel doma,“ povzdechl si. „A protože není Matka, tak jí bude hodně prací odepřeno.“

„To je mi líto,“ řekl Rusco.

„Graig jí zanechal nějaké peníze,“ dodal Ragen, „jenže on toho nikdy moc neměl. A cech jí bude pořád platit za psaní. S penězi z této cesty by měla nějaký čas vystačit. Ale je mladá a jednou jí dojdou, pokud se znovu nevdá nebo si nenajde lepší práci.“

„A pak?“ zeptal se Rusco.

Ragen pokrčil rameny. „Najít si nového manžela pro ni bude těžké, když už byla jednou vdaná a nepodařilo se jí porodit dítě, ale žebračka se z ní nestane. To jsme si já a mí druzi z cechu odpřísáhli. To si ji raději vezme někdo z nás k sobě jako služebnou.“

Rusco zavrtěl hlavou. „Stejně, klesnout z kupecké kasty do služebné...“ Sáhł do pytle, jemuž se teď značně odlehčilo, a vytáhł prsten s průzračným, jiskřivým kamenem. „Koukej, ať to dostane,“ řekl a podal mu prsten.

Ale když po něm Ragen sáhł, Rusco najednou ucukł. „Dostanu od ní zpátky vzkaz, rozumíš?“ řekl. „Já její písmo poznám.“ Ragen se na něj chvíli díval a Rusco rychle dodal: „Bez urážky.“

Ragen se usmál. „Tvoje šlechtnost tu urážku převáží,“ poznamenal a vzal si prsten. „Za tohle bude mít plný břich celé měsíce.“

„Ovšem, totiž,“ zavrčel Rusco a prohrábl splasklý pytel, „ať se to žádný vesničan nedozví, jinak by má pověst hamižníka silně utrpěla.“

„Tvé tajemství zůstane u mne jako v hrobě,“ slíbil Ragen.

„Možná bys jí mohl vydělat ještě víc,“ poznamenal Rusco.

„Ale?“

„Dopisy, co tu mám, měly odejít do Milnu před šesti měsíci. Pobuď tu pár dnů, než jich napíšeme a sebereme víc, a třeba jich i pár pomoz napsat, a já ti to vynahradím. Žádné další zlato,“ objasnil na rovinu, „ale Jenya by jistě uvítala soudek rýže nebo nějakou tu nasolenou rybu či mouku.“

„To jistě ano,“ souhlasil Ragen.

„A tomu tvému žonglérovi zajistím práci taky,“ dodal Rusco. „Tady v Návsí najde pohromadě víc příznivců, než kdyby se kodrcal od statku ke statku.“

„Ujednáno,“ pravil Ragen. „Ale Keerin bude chtít zlato.“

Rusco se na něj nevrle podíval a Ragen se rozesmál „Zkusit jsem to musel... chápeš!“ řekl. „Tak teda stříbro.“

Rusco přikývl. „Budu vybírat měsíc za každé představení a z každého měsíce si nechám jednu hvězdu a on ty zbylé tři.“

„Mám dojem, žes říkal, že vesničané žádné peníze nemají,“ podotkl Ragen.

„Většina ne,“ souhlasil Rusco. „Já jim ty měsíce prodám... řekněme za pět bodů.“

„Takže Rusco Vepř slízne smetanu na obou koncích?“ zeptal se Rusco. Vepř se usmál.

Cestou zpátky byl Arlen vzrušením bez sebe. Dědek Vepř mu slíbil, že když rozhlásí, že zítra, až bude slunce na vrcholu, bude Keerin v Návsí pořádat představení za pět bodů nebo stříbrný milnský měsíc, tak ho nechá dívat na žongléra zadarmo. Moc času na to nemá, protože až se s Ragenem vrátí, budou se už rodiče sbírat k odchodu, ale než ho vytáhnou na káru, tak to určitě rozhlásit stihne.

„Vyprávěj mi o Svobodných městech,“ žebral Arlen cestou. „Kolik jsi jich viděl?“

„Pět,“ odpověděl Ragen. „Miln, Angiers, Lakton, Rizon a Krasii. Za horami nebo pouští jsou možná další, ale neznám nikoho, kdo by je viděl.“

„Jaká jsou?“ zeptal se Arlen.

„Hradiště Angiers, lesní tvrz, leží jižně od Milnu, za Meznou řekou,“ začal Ragen. „Angiers dodává ostatním městům dřevo. Ještě dál na jih leží velké jezero a na jeho hladině stojí Lakton.“

„Jezero, to je jako rybník?“ zeptal se Arlen.

„Jezero je proti rybníku jako hora proti kopci,“ vysvětlil mu Ragen a dal mu chvilku, aby tu představu vstřebal. „Na vodě jsou Laktoňané v bezpečí před ohnivými, skalními i lesními démony. Jejich chránová síť odolává větrným démonům a nikdo se neumí lépe chránit před vodními démony než oni. Je to národ rybářů a na jejich úlovku závisí, jestli budou mít tisíce lidí v jižních městech co jíst.“

Západně od Laktonu leží hradiště Rizon. Přísně vzato to není hradiště, protože jeho hradby můžeš doslova překročit, ale střeží ty nejrozlehlejší lány, jaké jsi kdy viděl. Bez Rizonu by ostatní Svobodná města hladověla.“

„A Krasia?“ zeptal se Arlen.

„Hradiště Krasii jsem navštívil jen jednou,“ odpověděl Ragen. „Krasijci nevidí cizince rádi a dostat se tam znamená týdny putování přes poušť.“

„Přes poušť?“

„Pískem,“ vysvětloval Ragen. „Nic než písek celé míle do všech stran. Žádné jídlo, žádná voda, jen to, co si neseš, a nic, co by ti poskytlo stín před palčivým sluncem.“

„A tam žijí lidé?“ podivil se Arlen.

„No ovšem,“ ujistil ho Ragen. „Krasijců kdysi bývalo dokonce víc než Milňanů, ale vymírají.“

„Proč?“ zeptal se Arlen.

„Protože bojují s jadrnci,“ odpověděl Ragen.

Arlen vykulil oči. „S jadrnci se dá bojovat?“ užasl.

„Bojovat můžeš s čímkoli, Arlene,“ prohlásil Ragen. „Problém při boji s jadrnci je v tom, že častěji prohráváš, než vyhráváš. Krasijci něco zabíjí, ale jadrnci při tom víc škod napáchají, než utrpí. Krasijců je rok od roku méně.“

„Táta říká, že když tě jadrnci dostanou, pozrou ti duši,“ podotkl Arlen.

„Pah!“ odplivl se Ragen přes postranicí. „Pitomé pověry.“

Když vyjeli ze zatáčky nedaleko od Podlesí, Arlen uviděl, že na stromě před nimi se něco houpe. „Co je to?“ vyhrkl a ukázal.

„Temnoto,“ zaklel Ragen, práskl otěžemi a popohnal muly do trysku. Arlena to srazilo na sedátko a chvíli mu trvalo, než se zase sebral, narovnal a podíval se na strom, který se rychle blížil.

„Strýček Cholie!“ vykřikl, když uviděl kopajícího muže, který si šku-bal za lano na krku.

„Pomoc! Pomoc!“ ječel Arlen. Za jízdy seskočil z káry, upadl, ale okamžitě zase vyskočil na nohy a pádil k Choliemu. Doběhl pod něj, ale

jedna kopající noha ho zasáhla do úst a srazila ho na zem. Cítil chuť krve, ale kupodivu žádnou bolest. Vyskočil, chytil Cholieho za nohy a snažil se ho nadzvednout, aby uvolnil lano, ale byl moc malý a Cholie navíc moc těžký a tak sebou dál zmítal a chrčel.

„Pomoz mu!“ křičel Arlen na Ragen. „Dusí se! Pomoc!“

Vzhlédl a viděl, že Ragen vytáhl ze zadku káry kopí. Rozmáchl se a hodil ho, nemířil snad ani okamžik, ale přesto měl dobrou trefu, kopí přesešlo lano, nebohý Cholie se sesypal na Arlena a oba spadli do bláta.

Ragen byl vmžiku u nich a stáhl Choliemu lano z krku. Ale nezdálo se, že by se tím něco změnilo, protože Cholie pořád chrčel a drásal si krk. Oči měl vypoulené, že mu lezly z důlků, a v obličejí byl nachově rudý. Pak se strašlivě vzepjal, až Arlen leknutím zaječel, a vzápětí znehybněl.

Ragen bušil Choliemu do hrudi a mocně do něj vdechoval vzduch, ale nemělo to žádný účinek. Nakonec to vzdal, svalil se do bláta a klel.

Arlenovi nebyla smrt cizí. Zubatá byla v Tibbetské Říči častým hostem. Jenže když někoho zabijí jadrnci nebo mráz, tak je to něco jiného než tohle.

„Proč?“ zeptal se Ragen. „Proč včera v noci tak zoufale bojoval o život, když se teď sám zabil?“

„Opravdu bojoval?“ opáčil Ragen. „Opravdu někdo z nich bojoval? Anebo jen utíkali a schovávali se?“

„Já ne...“ začal Arlen.

„Schovávat se vždycky nestačí, Arlene,“ prohlásil Ragen. „Schovávat se někdy zabije něco v tobě uvnitř, takže i když démony přežiješ, nepřeziješ je doopravdy.“

„A co měl dělat?“ rozčílil se Arlen. „S démonem se nedá bojovat.“

„Raději bych se rval s medvědem v jeho vlastní jeskyni,“ připustil Ragen, „ale dá se to.“

„Ale ty jsi říkal, že Krasijci kvůli tomu umírají,“ namítl Arlen.

„To ano,“ souhlasil Ragen. „Ale oni jdou za hlasem svého chrabrého srdce. Já vím, že to zní šíleně, Arlene, ale v hloubi duše muži *chtějí* bojovat tak, jako bojovali ve starých legendách. Chtějí chránit své ženy a děti jako muži. Ale nemohou, protože starodávné mocné chrany jsou ztraceny, takže se na noc schovávají a vyděšeně se k sobě choulí jako králíci v kotci. A někdy, zejména když vidíš zemřít někoho, koho máš rád, tě žal zlomí a ty s tím prostě skončuješ.“

Položil Arlenovi ruku na rameno. „Je mi líto, žes musel něco takového zažít, chlapče,“ povzdechl si. „Já vím, že zrovna teď ti to nedává valný smysl...“

„Ale ne,“ přerušil ho Arlen. „Dává.“

A Arlen si uvědomil, že je to pravda. Chápal potřebu bojovat. Ten den, kdy zaútočil na Cobieho a jeho kamarády, nečekal, že vyhraje. Pokud vůbec něco čekal, tak ještě větší výprask než dřív. Ale v tom okamžiku, kdy popadl klacek, mu to bylo jedno. Věděl jen, že už má dost trpného snášení jejich urážek, a chtěl s tím tak či onak skoncovat.

Bylo povzbudivé vědět, že není jediný.

Arlen se podíval na strýčka ležícího v blátě. Nebožtík měl oči vytřeštěné hrůzou. Klekl si k němu a břišky prstů mu oči zatlačil. Cholie už se ničeho bát nemusí.

„Zabil jsi někdy nějakého jadrnce?“ zeptal se posla.

„Ne,“ zavrtěl Ragen hlavou. „Ale s několika jsem bojoval. Zůstaly mi jizvy, které to mohou dosvědčit. Ale já jsem se vždycky staral víc o to, jak se dostat pryč nebo jak je držet dál od někoho jiného než o to, jak nějakého zabít.“

Arlen o tom přemýšlel celou dobu, co zavinovali Cholieho do plachty, nakládali dozadu na káru a kvapně kodrcali zpátky do Podlesí. Jeph a Silvy už měli káru naloženou a netrpělivě čekali, až budou moci odjet, ale pohled na mrtvého zaplašil zlost nad Arlenovým pozdním návratem.

Silvy zakvílela a vrhla se na mrtvého bratra, ale jestli se měli dostat zpátky na statek dřív, než padne noc, neměli času nazbyt. Jeph ji musel držet, aby mohl pastýř Harral nakreslit na plachtu chranu, vhodit Cholieho na pohřební hranici a odříkat modlitbu.

Zachráněné, kteří nezůstávali v domě Brina Drvoštěpa, si ostatní rozdělili mezi sebe a vzali domů. Jeph a Silvy nabídli přístřeší dvěma ženám. Norině Drvoštěpově bylo přes padesát. Manžel jí zemřel před několika lety a při tomto útoku ztratila dceru a vnuka. I Marea Selka už byla starší, skoro čtyřicet. Když se losovalo o sklep, tak její manžel zůstal venku. Spolu se Silvy se schoulily dozadu do Jephovy káry a zíraly si na kolena. Táta práskl bičem a Arlen zamával Ragenovi na rozloučenou.

Podlesí už mizelo z dohledu, když si Arlen uvědomil, že nikomu neřekl, aby se přišel podívat na žongléra.

Kapitola 2

Kdybys tam byl ty

319 p. N.

Měli právě tak čas uložit káru a zkontrolovat chrany, než přijdou jadrnci. Silvy neměla sílu vařit, a tak si vzali studenou večeři – chléb, sýr a klobásu – ale žvýkali to s pramalým nadšením. Démoni přišli brzy po západu slunce, zkoušeli chrany a pokaždé, když magie zablýskla a odrazila je, Norine vykřikla. Marea se jídla ani nedotkla. Seděla schoulená na svém slamníku, rukama si pevně objímala kolena, kolébala se dopředu dozadu a při každém záblesku magie vykvikla. Silvy sklidila talíře, ale z kuchyně se už nevrátila a Arlen slyšel, že pláče.

Chtěl jít za ní, ale Jeph ho chytil za ruku. „Pojď, půjdeme si popovídat, Arlene,“ vyzval ho.

Šli do malé světničky, kde měl Arlen slamník, sbírku oblázků z říčky, všechna svoje pera a kosti. Jeph si jedno vybral, jasně pestrobarevné pero asi deset palců dlouhé, při řeči po něm přejížděl prstem a nedíval se Arlenovi do očí.

Tyhle příznaky Arlen znal. Když se na něj táta nedívá, znamená to, že je mu to, o čem chce mluvit, nepřijemné.

„To, co jste s poslem viděli na cestě...“ začal Jeph.

„Ragen mi to vysvětlil,“ přerušil ho Arlen. „Strýček Cholie už byl mrtvý, jenom to ještě nevěděl. Lidé někdy přežijí útok, ale stejně zemřou.“

Jeph sraštil čelo. „Já bych to takhle nevyjádřil,“ poznamenal. „Ale myslím, že je to vcelku pravda. Cholie...“

„Byl zbabělec,“ dopověděl Arlen.

Jeph se na něj překvapeně podíval. „Jak jsi na to přišel?“ zeptal se.

„Schoval se ve sklepe, protože se bál zemřít, a pak se zabil, protože se bál žít,“ prohlásil Arlen. „Udělal by líp, kdyby prostě popadl sekeru a zemřel v boji.“

„Takové řeči už nechci slyšet,“ pokáral ho Jeph. „S démony nemůžeš bojovat, Arlene. To nemůže nikdo. Tím, že se necháš zabít, nic nezískáš.“

Arlen zavrtěl hlavou. „Jsou jako tyrani,“ prohlásil. „Týrají nás, protože my se tak bojíme, že s nimi ani nebojujeme. Já jsem zbil Cobieho a ostatní kluky klackem a už mě znova neotravovali.“

„Cobie není skalní démon,“ namítl Jeph. „Ti se žádného klacku neza-leknou.“

„Musí být nějaký způsob,“ prohlásil Arlen. „Lidé bojovali. Všechny staré příběhy to říkají.“

„Ty příběhy říkají, že na boj s démony měli magické chrany,“ namítl Jeph. „A ty bitevní chrany jsou ztraceny.“

„Ragen říkal, že někde ještě s démony bojují. On říká, že se to dá.“

„Budu si s tím poslem muset promluvit,“ zabručel Jeph. „Neměl by ti cpát do hlavy takové nesmysly.“

„Proč ne?“ namítl Arlen. „Možná, že kdyby se včera v noci všichni muži chopili seker a kopí, tak by přežilo víc lidí...“

„Byli by zrovna tak mrtví,“ uřádal ho Jeph. „Jsou jiné způsoby, jak bránit sebe a svou rodinu, Arlene. Moudrost. Prozíravost. Pokora. Není nijak odvážné bojovat bitvu, kterou nemůžeš vyhrát. Kdo by se postaral o ženy a děti, kdyby se všichni muži nechali pohltit Jádrem ve snaze zabít něco, co nelze zabít?“ pokračoval. „Kdo by štípal dříví a stavěl domy? Kdo by lovil, sil, pásal a porážel dobytek? Kdo by dal ženám děti? Kdyby všichni muži zemřeli, tak by jadrnci vyhráli.“

„Jadrnci už vítězí,“ zamumlal Arlen. „Pořád říkáš, že vesnice se rok od roku zmenšuje. Když se nebráníš, tak tyrani dotírají pořád víc a víc.“

Vzhlédl a podíval se na otce. „Copak ty to necítíš? Copak ty sám nechceš někdy bojovat?“

„Ovšemže chci, Arlene,“ odpověděl Jeph. „Ale ne bezdůvodně. Když na tom záleží, když na tom *opravdu* záleží, tak jsou všichni muži ochotní bojovat. Zvířata utíkají, když mohou, a bojují, když musí, a lidé nejsou jiní. Ale bojovný duch by měl nastoupit, až když je to nutné.“

„Přisahám, že kdybys byl tam venku s jadrnci ty,“ řekl, „nebo tvoje máma, tak bych bojoval jako šílený, abych je k vám nepustil. Chápeš ten rozdíl?“

Arlen přikývl. „Myslím že jo.“

„Chlapík,“ pochválil ho Jeph a stiskl mu rameno.

Té noci byly Arlenovy sny plné kopců, které se dotýkají oblohy, a rybníků tak velkých, že by se na hladině dalo umístit celé město. Viděl zlatý písek, který se táhl, kam až oko dohlédlo, a hradby tvrzí skrytých v lese.

Ale to všechno viděl mezi párem nohou, které se mu líně houpaly před očima. Vzhlédl, a viděl, že to jeho vlastní obličej se na oprátce barví do nachova.

Vytrhl se ze spánku. Slamník měl propocený. Byla ještě tma, ale na obzoru, kde indigové nebe nabíralo rudý odstín, se jasnilo. Zapálil oharek svíčky, natáhl si modráky a vyklopýtal do světnice. Našel si chlebovou kůrku na žvýkání, vytáhl košík na vejce a džbány na mléko a postavil si to ke dveřím.

„Vstáváš brzy,“ ozvalo se za ním. Překvapeně se obrátil a zjistil, že na něj hledí Norine. Marea ještě ležela na svém slamníku a ve spánku sebou házela.

„Dny se spánkem nijak neprodlouží,“ poznamenal Arlen.

Norine přikývla. „To říkával i můj manžel,“ souhlasila. „Sedláci a Drvoštěpové nemůžou pracovat při svíče jako Návesní, říkával vždycky.“

„Mám spoustu práce,“ prohlásil Arlen a škvírou v okenici se mrkl, za jak dlouho bude moci vyjít za chrany. „Až bude slunce nad hlavou, tak má mít vystoupení žonglér.“

„Jistě,“ souhlasila Norine. „Když jsem byla v tvém věku, taky pro mě byl žonglér tou nejdůležitější věcí na světě. Pomůžu ti.“

„To nemusíš,“ vyhrkl Arlen. „Táta říkal, že bys měla odpočívat.“

Norine zavrtěla hlavou. „Odpočinek mi přináší jen myšlenky na věci, na které je lepší nemyslet,“ povzdechla si. „A jestli mám u vás zůstat, musím si svoje odpracovat. Jak těžké může být krmení prasat pomyjemi a sázení kukuřice oproti štípání dřeva v Podlesí?“

Arlen pokrčil rameny a podal jí košík na vejce.

S Norininou pomocí mu šla práce rychle od ruky. Norine se rychle učila a tvrdá dřina a zvedání těžkých břemen jí nebylo cizí. Než z domu zavanula vůně vajec a špeku, byl všečen dobytek nakrmený, vejce posbíraná a krávy podojené.

„Přestaň se na té lavici vrtět,“ napomenula Silvy Arlena při jídle.

„Náš malý Arlen už se nemůže dočkat, až se půjde podívat na žongléra,“ prozradila Norine.

„Možná zítra,“ řekl Jeph a Arlen protáhl obličej.

„Cože!“ vykřikl. „Ale...“

„Žádné ale,“ utal ho Jeph. „Zůstala tu spousta práce ze včerejška a navíc jsem Selii slíbil, že odpoledne zaskočím pomoct do Podlesí.“

Arlen odstrčil talíř a odpochoďoval do své světničky.

„Nechte ho jít,“ zastala se ho Norine, když byl pryč. „Marea a já vám pomůžeme.“ Marea vzhlédla, když uslyšela své jméno, ale vzápětí se zase vrátila k štourání v jídle.

„Arlen měl včera náročný den,“ přidala se Silvy a skousla si ret. „Jako my všichni. Ať mu ten žonglér vykouzlí na tváři úsměv. Tady rozhodně není nic, co by nemohlo počkat.“

Jeph po chvíli přikývl. „Arlene!“ zavolal. Když se objevil zakaboněný obličej, zeptal se: „Kolik vybírá starý Vepř za tu žongléřskou podívanou?“

„Nic,“ vyhrkl rychle Arlen, nechtěl otci poskytnout důvod k odmítnutí. „To je za to, že jsem pomáhal odnosit věci z poslovy káry.“ Nebyla to sice tak úplně pravda a navíc bylo velmi pravděpodobné, že se Vepř rozzuří, že to Arlen zapomněl rozhlásit, ale jestli to bude rozhlašovat cestou na náves, tak se mu třeba ještě podaří k těm dvěma bodům, co má v krámě, sehnat dost lidí, aby se na představení přece jen dostal.

„Starý Vepř je vždycky velkorysý, když přijede posel,“ zamumlala Norine.

„Ještě aby nebyl, když nás celou zimu tak ždíme,“ odušila Silvy.

„Dobře, Arlene, můžeš jít,“ pravil Jeph. „Pak za mnou přijď do Podlesí.“

Pěšky po pěšině to do Návsí trvalo dvě hodiny. Pouhá dotvrda vyježděná vozová cesta, kterou udržovali Jeph a pár dalších místních, vedla velkou oklikou k mostu, do nejstinnější části říčky. Mrštný a čiperný Arlen si cestu krátil na polovinu a říčku přeskákal po kluzkých kamenech vyčnívajících z vody.

A dneska potřebuje získat čas víc než kdy jindy, jestli se má cestou zastavovat. A zlomkrk pádil po bahnitém břehu a mezi zrádnými kořeny a křovinami kličkoval jistým krokem kluka, který tudy běžel už nescetněkrát.

Cestou kolem statků vybíhal z lesa, ale nikde nebylo ani živáčka. Všichni byli buď venku na polích, nebo pomáhali v Podlesí.

Když doběhl do Rybářské Zátoky, slunce už stálo skoro nad hlavou. Pár rybářů vyjelo na člunech na malý rybník a Arlen na ně mohl zavolat, ale neviděl v tom valný smysl. A jinak byla Zátoka taky opuštěná.

Do Návsí dorazil hluboce otrávený. Včera byl sice Vepř milejší než obvykle, ale Arlen už zažil, jaký je, když kvůli někomu přijde o zisk. Je vyloučené, aby ho nechal koukat na žongléra za pouhé dva body. Bude mít štěstí, když na něj ten hokynář nevezme bič.

Ale když doběhl na náves, našel tam přes tři sta lidí. Sešli se z celé Říčky. Byli tam Rybáři, Blaňané, Slatináři i Sedláci. Nemluvně o místních Návesních, krejčích, mlynářích, pekařích a tak vůbec. Jistě, z Jižní Hlásky nepřišel nikdo. Tamní lidé se žonglérů stranili.

„Arlene, chlapče můj!“ zvolal Vepř, když ho uviděl přicházet. „Držím ti místo hned vepředu a dneska večer půjdeš domů s pytlem soli! Dobrá práce!“

Arlen na něj vyjeveně zíral, dokud si nevšiml Rageny, který stál vedle Vepře. Posel na něj spiklenecky mrkl.

„Děkuju,“ špitl Arlen, když si Vepř odešel zaznamenat do účetní knihy další příchozí. Dasy a Catrin prodávaly na představení jídlo a pivo.

Ragen jen pokrčil rameny. „Lidé si zaslouží zábavu,“ odvětil. „Ale zdá se, že bez vyjasnění věci s vaším pastýřem to nepůjde,“ ukázal na Keerina zabraného do rozhovoru s pastýřem Harralem.

„Žádné nesmysly o Moru mému stádu cpát nebudeš!“ hřímal Harral a tvrdě šfouchal Keerina do prsou. Byl dvakrát těžší než žonglér a neměl na sobě ani unci tuku.

Keerin zbledl. „Nesmysly?“ opáčil. „V Milnu pastýři pověsí každého žongléra, který o Moru nevypráví!“

„Mně je jedno, co se dělá ve Svobodných městech,“ zaburácel Harral. „Tohle jsou dobří lidé a mají to dost těžké i tak, netřeba jim ještě vykládat, že trpí, protože nejsou dost zbožní!“

„Jak...?“ začal Arlen, ale v tu chvíli Keerin zmlkl a zamířil doprostřed návsi.

„Udělaš nejlíp, když si půjdeš rychle najít místo,“ poradil mu Ragen.

Jak Vepř slíbil, dostal Arlen místo v první řadě, která se obvykle nechávala malým dětem. Ostatní se na něj závistivě dívali a Arlen si užíval pocitu výlučnosti. Jen vzácně mu někdo něco záviděl.

Žonglér byl vysoký jako všichni Milňané a měl strakaté šaty, které vypadaly jako sešité z ústřížků ukradených z barvířovy bedny na odpad. Měl řídkou kozí bradku stejně mrkvovou jako vlasy, ale knírek se nikde nestýkal s bradkou a celé to vypadalo, jako by se to dalo smýt, stačilo by

vzít pořádný kartáč. O jeho ohnivých vlasech a zelených očích s úžasem mluvili všichni, zejména ženy.

Zatímco se lidé scházeli, Keerin chodil sem a tam, žongloval s pestrobarevnými dřevěnými koulemi a vyprávěl vtipy, aby shromáždění roze-
hřál. Na Vepřovo znamení vzal loutnu a začal hrát a zpívat. Měl silný, vysoký hlas. Lidé tleskali do rytmu písní, které neznali, a kdykoli hrál nějakou, která se zpívala i v Říčce, celý dav zpíval s ním, až ho přehlušili, ale zjevně jim to nijak nevadilo. Ani Arlenovi to nevadilo a zpíval stejně hlasitě jako ostatní.

Po hudbě přišla akrobacie a kejkle. Mezi tím Keerin trousil vtípky o manželích až ženy ječely smíchy, zatímco muži se kabonili, a pak zas o manželkách a muži se plácali do stehů, a metaly zlostné pohledy.

Konečně žonglér ustal, zvedl ruce a vyžádal si ticho. Dav zašuměl a rodiče postrkovali nejmenší děti dopředu, aby dobře slyšely. Malá Jessi Slatinářka, které bylo teprve pět, vylezla Arlenovi na klín, aby líp viděla. Arlen dal před pár týdny jejím rodičům několik štěňat od jedné Jephovy feny a ona se teď na něj věšela, kdykoli byl nablízku. Objal ji a Keerin začal Příběh o Návratu. Pronikavý, vysoký hlas nabral hluboký, dunivý tón, který se nesl daleko do davu.

„Svět nebyl vždycky takový, jak ho znáte,“ sdělil žonglér dětem. „Ach, ne. Byly časy, kdy bylo lidstvo s démony v rovnováze. Ta raná doba se nazývá věkem nevědomosti. Ví někdo proč?“ Rozhlédl se po dětech vepředu a několik zvedlo ruce.

„Protože nebyly žádné chrany?“ zeptala se jedna dívenka, když na ni Keerin ukázal.

„Správně!“ zvolal žonglér a udělal přemet, který mu od dětí vynesl nadšený vriskot. „Věk nevědomosti byl pro nás sice děsivý, jenže tehdy nebylo démonů tolik a nemohli zabít *všechny*. Víceméně jako dnes lidé ve dne stavěli, co stihli, a démoni to noc co noc bořili.

A tak jsme bojovali o přežití,“ pokračoval Keerin, „přízpusobovali jsme se, učili jsme se, jak před démony skrývat jídlo a dobytek a jak se jim vyhýbat.“ Jakoby v hrůze se rozhlédl kolem, pak zaběhl za jedno dítě a přihrčil se. „Žili jsme v dírách v zemi, aby nás nemohli najít.“

„Jako králíci?“ rozesmála se Jessi.

„Přesně tak!“ zvolal Keerin, vystrčil zpoza každého ucha kmitající prst, poskakoval kolem a krčil nos.

„Žili jsme, jak se dalo,“ pokračoval, „až jsme objevili písmo. Pak už netrvalo dlouho a zjistili jsme, že některé znaky dokážou jadrnce odrazit. Jaké znaky to jsou?“ zeptal se a nastavil dlaň k uchu.

„Chrany!“ zakřičeli všichni jednohlasně.

„Správně,“ pochválil je žonglér a lusknul prsty. „Chranami jsme se mohli před jadrnci bránit, a tak jsme se v nich cvičili a pořád jsme se zlepšovali. Objevovali jsme další a další, až někdo objevil jednu, která dokázala víc, než jen démony odrazit. Zraňovala je.“ Děti vyjekly a dokonce i Arlen zjistil, že se zajíkl, přestože slýchal skoro to samé představení rok co rok, kam až mu paměť sahala. Co by za to dal, kdyby takovou ochranu znal!

„Démonům se tento vývoj nijak nezamlouval,“ ušklíbl se Keerin. „Byli zvyklí, že utíkáme a schováváme se, a když jsme se obrátili a bojovali, bránili se. Tvrdě. Tak začala první válka s démony a věk druhý, věk Osvoboditele.“

Osvoboditel byl člověk, jehož povolal Stvořitel, aby vedl naše vojska, a s ním v čele jsme vítězili!“ Máchl pěstí do vzduchu a děti se rozjásaly. Bylo to nakažlivé a Arlen radostí zlechtal Jessi.

„Jak se naše magie a taktiky zlepšovaly,“ pokračoval Keerin, „začali lidé žít déle a přibývalo nás. A jak naše vojska rostla, počet démonů klesal. Byla naděje, že jadrnci budou jednou provždy přemoženi.“

Pak se žonglér odmlčel a nasadil vážný výraz. „Pak,“ pravil, „zničehonic se démoni přestali objevovat. Za celou historii světa neminula noc bez jadrnců. A najednou plynula noc za nocí, po jadrncích ani stopy a my jsme byli zmatení.“ Posměšně předvedl nechápavé drbání na hlavě. „Mnozí věřili, že válečné ztráty démonů byly tak velké, že ten boj vzdali a hrůzou bez sebe se krčí v Jádru.“ Příkřčil se dál od dětí, syčel jako kočka a trásl se strachy. Některé děti se zapojily do hry a výhružně na něj vrčely.

„Osvoboditel,“ pokračoval Keerin, „který noc co noc vídal démony bojovat beze strachu, o tom pochyboval, ale jak mýjely měsíce a po netvorech nebylo ani stopy, začala se jeho vojska rozpadat.“

Lidstvo se z vítězství nad jadrnci radovalo celá léta,“ pokračoval Keerin. Vzal loutnu, zahrál veselou melodii a zatančil. „Ale jak plynula léta bez společného nepřítele, lidská soudržnost se bortila, až se rozpadla úplně. Poprvé jsme bojovali jeden proti druhému.“ Žonglérův hlas nabral zlověstný tón. „Jakmile vzplanula válka, všechny strany povolávaly Osvoboditele, aby je vedl, ale on zvolal: ‚Nebudu bojovat proti lidem, dokud v Jádru zůstane jeden jediný démon!‘ Obrátil se k nim zády a opustil zemi, zatímco vojska táhla dál a celá země se propadla do chaosu.“

Z těch velkých válek povstaly mocné národy,“ dodal a spustil povznášející nápěv. „Lidské plémě se rozšířilo široko daleko a pokrylo celý svět. Věk Osvoboditele se nachýlil ke konci a začal věk vědy.“

Věk vědy,“ pokračoval žonglér, „byl největším časem lidstva, ale v té velikosti vězela i naše největší chyba. Dokáže mi někdo říct, co to bylo?“ Starší děti to věděly, ale Keerin jim naznačoval, ať jsou zticha a nechají odpovídat ty menší.

„Protože jsme zapomněli magii,“ ozval se Gim Drvoštěp a hřbetem ruky si otřel nos.

„Pravdu díš!“ zvolal Keerin a luskl prsty. „Hodně jsme zjistili o tom, jak svět funguje, o medicíně a strojích, ale zapomněli jsme na magii, ba co hůř, zapomněli jsme na jadrnce. Za tři tisíce let už nikdo nevěřil, že kdy vůbec existovali.

A proto,“ pronesl zlověstně, „jsme nebyli připraveni, když se vrátili. Během staletí, kdy svět na démony zapomněl, znásobili svůj počet. A pak, jedné noci před třemi sty lety, povstali z Jádra v obrovském počtu, aby si svět dobyli zpět.

Celá města byla zničena té první noci, kdy jadrnci slavili svůj návrat. Muži se bránili, ale ani ty největší zbraně věku vědy proti démonům nic nezmožily. Věk vědy se nachýlil ke konci a vlády se ujal věk zkázy. Začala druhá válka s démony.“

Arlen v duchu viděl tu noc, viděl hořící města, viděl lidi, kteří v hrůze prchají, jen aby je vzápětí rozervali číhající démoni. Viděl muže, kteří se obětovali, aby získali svým rodinám čas uprchnout, viděl ženy, jak nastavují vlastní tělo pařátům sápadícím se po jejich dětech. A ze všeho nejvíc viděl jadrnce, jak s barbarským nadšením tančí a dovádějí a z tesáků a pařátů jim kape krev.

Keerin postupoval vpřed, i když děti už strachy couvaly. „Válka trvala celá léta a lidé byli bez ustání hromadně vražděni. Bez Osvoboditele se nemohli jadrncům rovnat. Přes noc padly velké národy a nahromaděné znalosti věku vědy shořely za skotačení ohňových démonů.

Učenci zoufale hledali v troskách knihoven nějaké řešení. Věda neposkytla žádnou pomoc, ale nakonec našli spásu v odděleních, kde kdysi bývaly pohádky a pověry. Lidé začali neuměle kreslit do hlíny symboly, které jadrnce zadržely. Ty starodávné chrany byly stále mocné, jen třesoucí se ruce, které je kreslily, často dělávaly chyby, za které se draze platilo.

Ti, kteří se to naučili, shromáždili kolem sebe další lidi a za dlouhých nocí je bránili. Z těch mužů se stali první chraničáři, a ti nás chrání dodnes.“ Žonglér ukázal do davu. „Takže až příště uvidíte chraničáře, poděkujte mu, protože jemu vděčíte za život.“

V tom příběhu byly drobnosti, které Arlen ještě nikdy neslyšel. Chraničáři? V Tibetské Říči se učil chraničářství každý, kdo byl dost velký